

Straat: Oosterduinweg
Huisnummer: 254
Postcode: 2111 XK
Plaats: Aerdenhout
Buurt: Aerdenhoutspark
MIP-nummer: NH-BLOEM-410
Object: villa De Distel
Architect: Jos Cuypers en Jan Stuyt
Bouwjaar: 1902

Inleiding

De VILLA in 1902 ontworpen door Jos Cuypers en Jan Stuyt is opgetrokken in een schilderachtige bouwstijl, sterk beïnvloed door Engelse voorbeelden. De afzonderlijke kappen boven de diverse bouwdelen (dienst, wonen, entree), de gevarieerde vensters en de hoge schoorstenen zijn daar getuigen van. Tezamen met het tegeltableau is de villa exemplarisch voor de wijze waarop de Engelse Arts and Crafts-beweging invloed uitoefende op de nieuwe Nederlandse bouwkunst, die zich afzette tegen de negentiende-eeuwse neostijlen. Opvallend is het daarom dat in de zoektocht naar een nieuwe architectuurstijl voor landhuizen dezelfde architecten twee jaar later terug zouden grijpen op de meer traditionele bouwstijl van de zeventiende en achttiende eeuw (Hilverheuvel, Midden Duin en Daalseweg 29). Hier waren Duitse maar ook Hollandse voorbeelden debet aan.

In plattegrond is het woonhuis karakteristiek voor het Nederlandse woonhuis in de contemporaine periode: een brede beuk met de kamer en suite en een smallere beuk met keuken en trappenhuis. In dit geval is het trappenhuis verzelfstandigd tot een 'hall' naar Engels voorbeeld.

De overige dienstvertrekken zijn tegen de hoofdvorm van twee niet even lange rechthoeken aangebouwd als lichtere constructie. De aldus ontstane driebeukigheid is feitelijk een vrijstaande variant op het stadswoonhuis.

Omschrijving

Het wit gepleisterde woonhuis is opgetrokken op een getrapte rechthoekige plattegrond, waarbij de langere rechthoeken (beuken) de meer representatieve functies herbergen. De hoofdvorm van het geheel is gebaseerd op een vierkant waar een getrapte hoek is uitgenomen. De villa telt twee bouwlagen, waarbij iedere beuk onder een eigen kap is gebracht. De beuk met de representatieve woonvertrekken onder een zadel- en schilddak wordt gekenmerkt door een monumentale, centrale uitgebouwde schoorsteen op de kopse kant aan de straatweg. Deze loopt taps naar beneden toe waardoor er ruimte is voor twee kleine vensters met luiken aan weerszijden. In het vlak hierboven is het kunstzinnige tegeltableau met de naam van de villa DE DISTEL te zien. Op de verdieping zijn schuiframen met een kleinruits roedenverdeling. Een opvallend detail in de schoorsteen is dat de bovenrand ongepleisterd is, een accent in baksteen. De lange gevel van de hoofdbeuk wordt gekenmerkt door een oriel en openslaande glasdeuren onder een gebogen dorpel en een lage strip kleine ruitjes. De houten luifel hierboven steunt op consoles en draagt bij aan het pittoreske beeld. Op de verdieping is boven de oriel een balkon. Het meest opvallende is echter de zonnwijzer, uitgespaard in het pleisterwerk. In het dakschild hierboven is een tamelijk grote dakkapel onder een zadeldak geplaatst. In de andere korte gevel van de hoofdbeuk is een breed venster voor voldoende daglichttoetreding.

De beuk met de 'hall' heeft een aangebouwde entreeportiek, één bouwlaag hoog, eveneens onder een aparte kap. Ook de voordeur is aan de bovenrand rondgebogen. Aan het deurkozijn is een klein dubbel venster gekoppeld. Ook in deze beuk is aan de achterzijde een breed venster. De derde beuk is niet volwaardig en herbergt restfuncties als toiletten en de dienstingang.

Waardering

Villa De Distel naar ontwerp van Jos Cuypers en Jan Stuyt uit 1902 is architectuurhistorisch van belang vanwege de harmonieuze wijze waarop Engelse voorbeelden verwerkt zijn in een Nederlands woonhuis. De gevelgeleding is sterk Engels beïnvloed terwijl de plattegrond kenmerkend is voor de Nederlandse situatie. Voorts is de villa architectuurhistorisch van belang vanwege de zorgvuldig gedetailleerde wijze waarop het concept is uitgewerkt. Tot slot is de villa architectuurhistorisch van belang vanwege de plaats in het oeuvre van de architecten Stuyt en Cuypers, vanwege de toegepaste stijloefening binnen een gevarieerd stijlenpalet. De villa is gaaf in hoofdvorm en op onderdelen.

Literatuur

Jannes de Haan, *Villaparken in Nederland. Een onderzoek aan de hand van het villapark Duin en Daal te Bloemendaal 1897-1940*, Haarlem 1986